

18ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

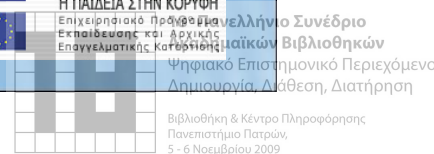
Ψηφιακό Επιστημονικό Περιεχόμενο: Δημιουργία, Διάθεση, Διατήρηση

Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Πατρών / Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο / 5 - 6 Νοεμβρίου 2009

Απολογισμός και προοπτικές των υπηρεσιών του Συλλογικού Καταλόγου και του Δικτύου Διαδανεισμού των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Δημήτρης Κουής, Φωτεινή Ευθυμίου, Παντελής Μπράττης,
Απόστολος Παλαιός

18ο Πανελλήνιο Συνέδριο
Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
Ψηφιακό Επιστημονικό Περιεχόμενο:
Δημιουργία, Διάθεση, Διατήρηση
Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης
Πανεπιστήμιο Πατρών,
5-6 Νοεμβρίου 2009

Περιεχόμενα

- ✘ Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων
  - + Συλλογικός Κατάλογος
  - + Δίκτυο Διαδανεισμού Βιβλίων Ίρις
- ✘ Κυριότερα προβλήματα
- ✘ Μελλοντικές Προοπτικές
  - + Ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης για το μέλλον
  - + Σχέδιο συντήρησης

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Συλλογικός Κατάλογος

Στελέχωση με προσωπικό, την ομάδα του Σ.Κ.

- Δημιουργία και προώθηση των βασικών υπηρεσιών του Σ.Κ.
- Δημιουργία υποδομών για τη δόμηση της ενιαίας βιβλιογραφικής βάσης.
- Δημιουργία υποδομών κεντρικού συστήματος διαδανεισμού.

Επιτροπές Καταλογογράφησης

- Πρώτη προσπάθεια για την προώθηση καλών πρακτικών και κοινής πολιτικής στη θεματική και περιγραφική καταλογογράφηση.
- Δημερίδα, 7 & 8 Μαΐου 2007, βάση δημόσιας συζήτησης ανάμεσα στις Δ.Ε.Κ. και στο προσωπικό των βιβλιοθηκών-μελών.

Ολοκλήρωση της ενιαίας βιβλιογραφικής βάσης

- Πειραματικό στάδιο εφαρμογής του Σ.Κ., με δημιουργία τεχνικής υποδομής για την καλύτερη λειτουργία του.
- Προγράμματα μετατροπής εγγραφών & σταδιακή ενσωμάτωση όλων των βιβλιογραφικών βάσεων.
- Έναρξη συστηματικής λειτουργίας του Σ.Κ. μέσω περιοδικών ανανεώσεων (4^η Έκδοση).

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Συλλογικός Κατάλογος

4η έκδοση ΣΚΕΑΒ (2008) – Ταυτότητα

Ημερομηνίες export	Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2008
Βιβλιογραφικές βάσεις μελών Σ.Κ.Ε.Α.Β.	53
Βιβλιογραφικές βάσεις που δεν έστειλαν δεδομένα στο Σ.Κ.Ε.Α.Β.	2 (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Τ.Ε.Ι. Καβάλας)
Βιβλιογραφικές βάσεις που σταμάτησαν να συμμετέχουν στο Σ.Κ.Ε.Α.Β.	2 (Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδος - Συλλογικός Κατάλογος Δημοσίων Βιβλιοθηκών)
Βιβλιογραφικές βάσεις που κόπηκαν για τεχνικούς λόγους από Σ.Κ.Ε.Α.Β.	2 (Τ.Ε.Ι. Λάρισας - Ίδρυμα Ευγενίδου)
Βιβλιογραφικές βάσεις που περιέχονται στο Σ.Κ.Ε.Α.Β.	47
Αρχικές εγγραφές	2.794.008
Κομμένες εγγραφές	216.884
Ποσοστό κομμένων εγγραφών	7,76%
Εγγραφές Σ.Κ.Ε.Α.Β.	2.577.124
Ποσοστό εγγραφών Σ.Κ.Ε.Α.Β.	92,24%
Μοναδικές εγγραφές στο Σ.Κ.Ε.Α.Β.	1.969.631
Ποσοστό ταύτισης εγγραφών	23,57%

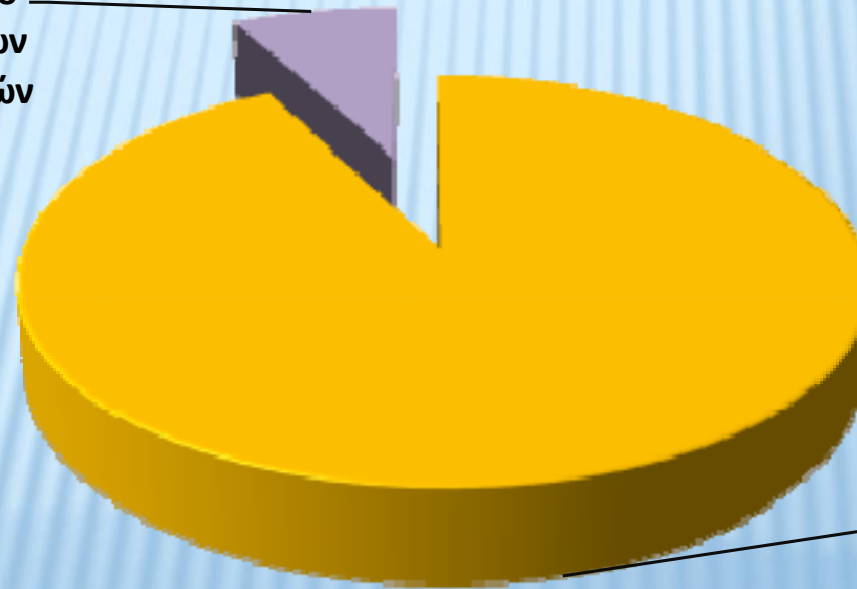
Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Συλλογικός Κατάλογος

4η έκδοση - Αρχικές εγγραφές 2.794.008

Ποσοστό
κομμένων
εγγραφών
7,76%

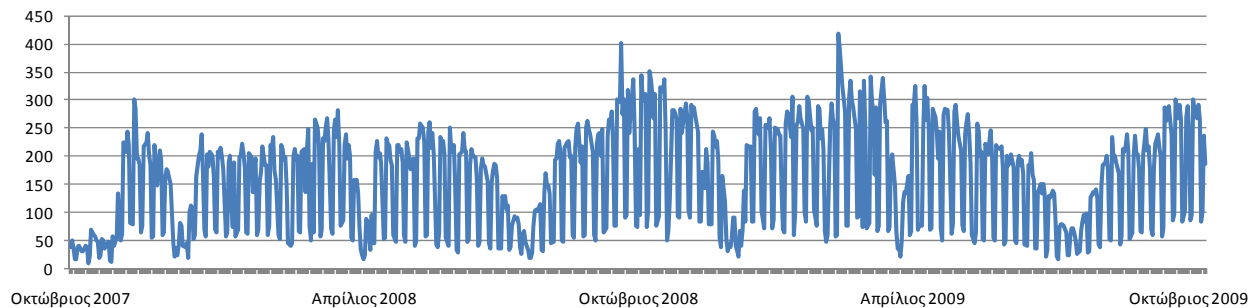
Ποσοστό
εγγραφών
Σ.Κ.Ε.Α.Β.
92,24%

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Συλλογικός Κατάλογος

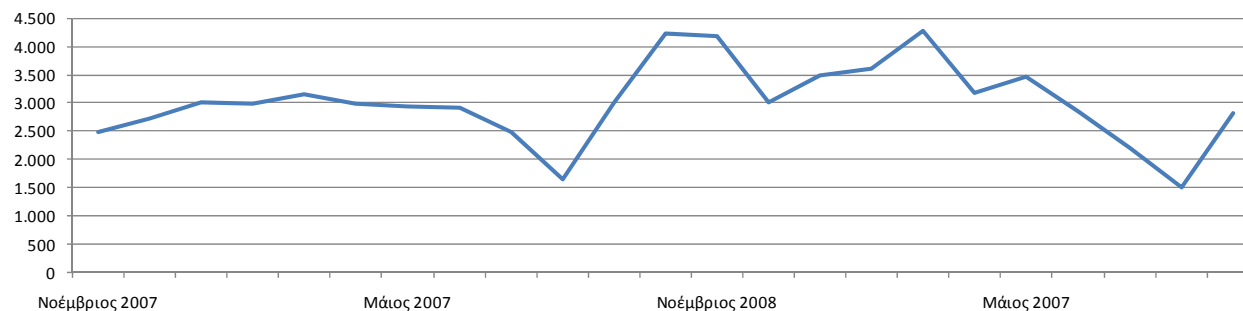

Επισκέψεις στην ιστοσελίδα του Συλλογικού Καταλόγου

- ✘ Πάνω από 60.000 μοναδικοί επισκέπτες
- ✘ 1.000 με 1.500 αναζητήσεις ημερησίως (μόνο μέσω web)

Μοναδικοί επισκέπτες στην ιστοσελίδα του Συλλογικού Καταλόγου

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

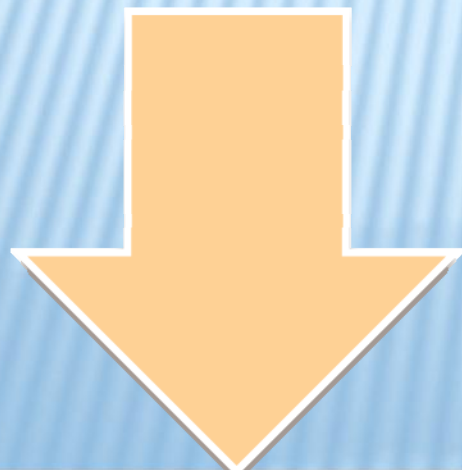

Συλλογικός Κατάλογος

Δημιουργία ενιαίας βάσης βιβλιογραφικών εγγραφών

- Αναζήτηση
- Διαδανεισμός
- Συνεργατική Καταλογογράφηση
- Τεχνικές Δυνατότητες

Προβλήματα

- Τεχνικές δυσκολίες
  - Υποστήριξη των τοπικών λογισμικών αλλά και του κεντρικού
- Μη επαρκής και σταθερή στελέχωση των βιβλιοθηκών-μελών
- Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης από τις βιβλιοθήκες-μέλη
- Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης από τους τελικούς χρήστες

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Δίκτυο Διαδανεισμού Βιβλίων Ίρις

Κατάσταση Υπηρεσίας Διαδανεισμού Βιβλίων

- Έρευνα για την κατάσταση της υπηρεσίας διαδανεισμού.
- Τουλάχιστον 7 μεγάλες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δεν πραγματοποιούσαν διαδανεισμό.
- Χειρωνακτικός και «ιδιοσυγκρασιακός» τρόπος διεκπεραίωσης.

Αγορά, Εγκατάσταση, Παραμετροποίηση και Λειτουργία

- Επιλογή του VDX.
- Αγορά εξοπλισμού.
- Εγκατάσταση, παραμετροποίηση και λειτουργία του συστήματος.

Εκπαίδευση, Έναρξη Λειτουργίας του Δικτύου

- Κύκλος 6 σεμιναρίων για την προώθηση του συστήματος και την εκπαίδευση του προσωπικού.
- Κανονική λειτουργία του συστήματος από τον Ιούλιο του 2008.
- Αναβάθμιση στην έκδοση 4.1.

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Δίκτυο Διαδανεισμού Βιβλίων Ίρις

A/A	Βιβλιοθήκη - Προμηθευτής	Αιτήματα	Ικανοποιήθηκαν	Δεν ικανοποιήθηκαν	Έληξαν
1	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	665	431	201	14
2	Πανεπιστήμιο Κρήτης	269	157	84	41
3	Πάντειο Πανεπιστήμιο	184	130	31	11
4	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	162	116	20	12
5	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	155	34	40	21
6	Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών	130	56	18	34
7	Πανεπιστήμιο Πειραιά	121	76	5	20
8	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	93	64	8	18
9	Πανεπιστήμιο Κύπρου	90	58	11	17
10	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	80	56	17	4
11	Πανεπιστήμιο Αιγαίου	71	39	12	13
12	Πανεπιστήμιο Πάτρας	69	24	30	9
13	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	63	33	9	16
14	Ιόνιο Πανεπιστήμιο	52	38	6	8
15	Τ.Ε.Ι. Κρήτης	38	13	1	14
16	Τ.Ε.Ι. Σερρών	38	14	6	4

17	Πολυτεχνείο Κρήτης	34	26	2	2
18	Τ.Ε.Ι. Αθήνας	33	30	1	2
19	Ακαδημία Αθηνών	30	4	16	10
20	Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης	25	8	1	13
21	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	24	0	0	7
22	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	18	7	0	10
23	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	17	3	0	11
24	Τ.Ε.Ι. Πάτρας	17	7	4	5
25	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου	16	1	0	13
26	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	12	1	8	3
27	Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας - Κοζάνη - Καστοριά - Φλώρινα	12	3	1	4
28	ΤΕΙ Πειραιά	10	5	1	2
29	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	5	0	0	2
30	Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου	4	0	0	4
31	Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας	4	1	0	3
32	Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	2	0	0	0
33	Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας	1	1	0	1
34	Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	0	0	0	0
35	Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας	0	0	0	0
36	Τ.Ε.Ι. Ιόνιων Νήσων - Ζάκυνθος	0	0	0	0
37	Τ.Ε.Ι. Ιόνιων Νήσων - Κεφαλονιά	0	0	0	0
38	Τ.Ε.Ι. Ιόνιων Νήσων - Λευκάδα	0	0	0	0
39	Τ.Ε.Ι. Καβάλας	0	0	0	0
40	Τ.Ε.Ι. Λάρισας	0	0	0	0
41	Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	0	0	0	0
42	Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0
43	Τ.Ε.Ι. Λαμίας	0	3	0	0
	Σύνολο	2544	1439	533	349

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Δίκτυο Διαδανεισμού Βιβλίων Ίρις

A/A	Βιβλιοθήκη - Πελάτης	Αιτήματα	Απεστάλησαν	Παρελήφθησαν
1	Πάντειο Πανεπιστήμιο	272	181	163
2	Πανεπιστήμιο Πάτρας	262	186	182
3	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	203	86	111
4	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	170	116	116
5	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	168	68	66
6	Πανεπιστήμιο Κρήτης	154	107	31
7	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	150	97	91
8	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	142	81	60
9	Πανεπιστήμιο Αιγαίου	134	76	66
10	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	90	40	40
11	Πολυτεχνείο Κρήτης	90	62	68
12	Πανεπιστήμιο Κύπρου	66	45	46
13	Τ.Ε.Ι. Αθήνας	58	30	14
14	Πανεπιστήμιο Πειραιά	46	27	26
15	Τ.Ε.Ι. Σερρών	43	23	16
16	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	39	14	10
17	Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου	37	14	2

18	Τ.Ε.Ι. Κρήτης	36	23	12
19	Ιόνιο Πανεπιστήμιο	29	17	17
20	Τ.Ε.Ι. Πειραιά	28	21	11
21	Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας - Κοζάνη - Καστοριά - Φλώρινα	26	15	18
22	Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών	25	13	3
23	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	18	12	10
24	Ακαδημία Αθηνών	15	9	5
25	Τ.Ε.Ι. Πάτρας	15	7	0
26	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	10	7	2
27	Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης	10	6	1
28	Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας	6	6	1
29	Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	4	4	4
30	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου	3	3	2
31	Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας	3	2	2
32	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	2	0	0
33	Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου	1	0	0
34	Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	0	0	0
35	Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας	0	0	0
36	Τ.Ε.Ι. Ιόνιων Νήσων - Ζάκυνθος	0	0	0
37	Τ.Ε.Ι. Ιόνιων Νήσων - Κεφαλονιά	0	0	0
38	Τ.Ε.Ι. Ιόνιων Νήσων - Λευκάδα	0	0	0
39	Τ.Ε.Ι. Καβάλας	0	0	0
40	Τ.Ε.Ι. Λάρισας	0	0	0
41	Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	0	0	0
42	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	0	0	0
43	Τ.Ε.Ι. Λαμίας	0	0	0
	Σύνολο	2355	1398	

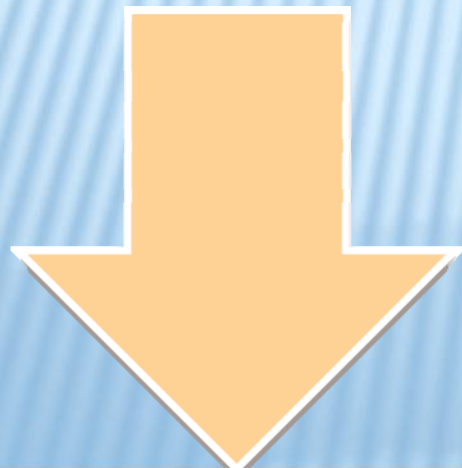
Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Δίκτυο Διαδανεισμού Βιβλίων Ίρις

Ενιαίο σύστημα Διαχείρισης Διαδανεισμού

- Τοποθέτηση και αποδοχή ενός αιτήματος διαδανεισμού
- Έλεγχος και διαχείριση της κατάστασης
- Λοιπές λειτουργίες
- Μεγάλες δυνατότητες επέκτασης

Προβλήματα

- Τεχνικές δυσκολίες
  - Εμπορικό λογισμικό - Εκτός Ελλάδος
- Μη επαρκής και σταθερή στελέχωση των βιβλιοθηκών-μελών
- Χαμηλός βαθμός αξιοποίησης από τις βιβλιοθήκες-μέλη
- Χαμηλός βαθμός ενημέρωσης των τελικών χρηστών

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Η ομάδα εργασίας του Σ.Κ. έκρινε πως ήταν αναγκαίο να τονιστεί η αξία της συνεργατικής δράσης που μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση πόρων και παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών προς τον τελικό χρήστη σε επίπεδο καταλόγου και κυκλοφορίας του υλικού.

Υπό αυτό το πρίσμα υιοθέτησε τον όρο βιβλιοθήκη-μέλος, ενδεικτικό του συνεργατικού πνεύματος, και εργάστηκε για τη δημιουργία και τη συντήρηση ενός ανθρωποδικτύου που απαρτίζεται από τους εργαζόμενους σε κάθε μία από αυτές, καταγράφοντας τα στοιχεία επικοινωνίας τους, δημοσιεύοντάς τα σε ένα κοινό ιστότοπο, οργανωμένα σε ομάδες (καταλογογράφηση, δια-δανεισμός, πληροφορική) και δίνοντας διαρκώς απαντήσεις σε ερωτήματά τους.

Βασικό Πρόβλημα

- Η «εσωστρέφεια» που χαρακτήριζε την πλειοψηφία των βιβλιοθηκών που ανήκουν στο Σύνδεσμο των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

Δραστηριότητες & Συνεργασίες

Μελλοντικές Προοπτικές

Σχέδιο για τη διατήρηση
των υπάρχουσών
υπηρεσιών.

Ολοκληρωμένος στρατηγικός
σχεδιασμός και προοπτικές
ανάπτυξης μέσα από το
πρόγραμμα ΕΣΠΑ, ή, μέσω
κρατικών πόρων.

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

«Αισιόδοξο Σενάριο»

Δημιουργία νέων εργαλείων για τον εμπλουτισμό του Συλλογικού Καταλόγου και του Συστήματος Διαδανεισμού με νέες δυνατότητες και υπηρεσίες

- Αναβάθμιση του Συλλογικού Καταλόγου ως εργαλείου.
- Επέκταση του Συστήματος Διαδανεισμού.
- Μελέτη για τη σταδιακή μετάβαση σε Κεντρικό Μοντέλο Συνεργατικής Καταλογογράφησης.

Δημιουργία Κέντρου Υποστήριξης Βιβλιοθηκονόμου και Κέντρου Υποστήριξης Τελικού Χρηστή

- Δικτυακή Πύλη για την υλοποίηση του Κέντρου Υποστήριξης Βιβλιοθηκονόμου και Υποστήριξης Τελικού Χρήστη.
- Δύο ηλεκτρονικά γραφεία πληροφόρησης (e-help desks), για βιβλιοθηκονόμους και τελικούς χρήστες.
- Παροχή βιβλιοθηκονομικών εργαλείων, προτύπων και κανόνων σε συλλογικό επίπεδο.
- Τρία (3) ηλεκτρονικά μαθήματα (e-classes).
- Ανάπτυξη πιλοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης σε θέματα πληροφοριακής παιδείας, σε δύο τουλάχιστον επιστημονικά πεδία.

Δημιουργία Μονάδας Διαχείρισης, Διάχυσης και Ανάπτυξης Λογισμικών Βιβλιοθηκών

- Μονάδα Διαχείρισης, Διάχυσης και Ανάπτυξης Λογισμικών Βιβλιοθηκών.
- Ολοκληρωμένο Μητρώο Λογισμικών Βιβλιοθηκών κατά τα πρότυπα του SourceForge.net (<http://sourceforge.net/>).
- Προσαρμογή και παραμετροποίηση ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Βιβλιοθήκης (ILS), βασισμένο σε λογισμικό ανοικτού κώδικα (Koha ή Evergreen ή άλλο, βλέπε <http://koha.lib.ntua.gr>).

Απολογισμός και βασικά επιτεύγματα των κυριότερων δράσεων

«Απαισιόδοξο Σενάριο»

Σχέδιο για την διατήρηση των υπάρχουσών υπηρεσιών - Συντήρηση

- Περιοδική ανανέωση της βάσης του Συλλογικού Καταλόγου.
- Ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη συγκεκριμένων μόνο και απολύτως απαραίτητων βελτιώσεων του συστήματος διαδανεισμού.
- Δημιουργία νέου ιστότοπου με εξελιγμένες υπηρεσίες προς τους τελικούς χρήστες και τους βιβλιοθηκονόμους ([Προσχέδιο](#)).
- Ολοκλήρωση των ενεργειών για την αξιοποίηση του λογισμικού βιβλιοθηκών ανοικτού κώδικα ΚΟΗΑ.

Συμπεράσματα

2008

Μέχρι το 2008 δεν υπήρχε ένα κεντρικό σύστημα διαδανεισμού βιβλίων, τέτοιο που να διευκολύνει και να προωθεί την κυκλοφορία αυτού του βιβλιογραφικού πλούτου μεταξύ των χρηστών διαφορετικών βιβλιοθηκών.

Σήμερα

- Οι δυσμενείς οικονομικές συγκυρίες δεν ευνοούν την περαιτέρω ανάπτυξη αυτών των εργαλείων και υπηρεσιών προς όφελος των χρηστών και του προσωπικού των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Τουλάχιστον, είναι αναγκαίο να εξοικονομηθούν οι πόροι για τη συντήρηση του έργου που δημιουργήθηκε, τόσο στο πλαίσιο της οριζόντιας, όσο και της κάθετης δράσης των βιβλιοθηκών του Σ.Ε.Α.Β.

2005

- Μέχρι το τέλος του 2005 δεν υπήρχε ένας φυσικός συλλογικός κατάλογος που να συγκεντρώνει το σύνολο του βιβλιογραφικού πλούτου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - εύχρηστο και αξιόπιστο εργαλείο αναζήτησης αξιόλογης επιστημονικής πληροφορίας στα χέρια των φοιτητών, του διδακτικού προσωπικού των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι., αλλά και κάθε ενδιαφερόμενου.
- Επιπλέον, ποτέ μέχρι σήμερα δεν είχε επιχειρηθεί ένα έργο που να φέρνει στην επιφάνεια τα προβλήματα των καταλόγων των βιβλιοθηκών-μελών και να προτείνει λύσεις υπό το πρίσμα της συνεργασίας και της ενότητας.

Επίλογος

- ✘ Ο Συλλογικός Κατάλογος αποτελεί μια υπηρεσία που πήρε μορφή μέσα από την πολύτιμη συμβολή της κάθε βιβλιοθήκης-μέλους.
- ✘ Η παύση της λειτουργίας των Δράσεων του Σ.Ε.Α.Β. όχι μόνο σηματοδοτεί την απαξίωση της προσπάθειας του συνόλου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για πρόοδο, αλλά αποτελεί και δυσοίωνη προοπτική για την ανάπτυξη της Ανώτατης Εκπαίδευσης και όχι μόνο.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας